

چهارمین همایش ملی تازه های روانشناسی مثبت نگر

اسفند ماه ۱۳۹۶

ارائه مدل ساختاری فرسودگی تحصیلی بر اساس جو حاکم بر مدرسه، خودکارآمدی تحصیلی و حمایت اجتماعی دانش آموزان متوسطه استان لرستان

ذبیح اله پیرانی^{۱*}، علیرضا فقیهی^۲، سهراب مرادی زاده^۳

۷۳. استادیار گروه روانشناسی، واحد اراک، دانشگاه آزاد اسلامی، اراک، ایران

۷۴. استادیار گروه مدیریت آموزشی، واحد اراک، دانشگاه آزاد اسلامی، اراک، ایران

۷۵. دانشجوی دکتری برنامه ریزی درسی، واحد اراک، دانشگاه آزاد اسلامی، اراک، ایران

• پست الکترونیک نویسنده ی مسئول: zabia_pirani@yahoo.com

• شماره تماس نویسنده مسئول: -

چکیده

هدف این پژوهش ارائه مدل ساختاری فرسودگی تحصیلی بر اساس جو حاکم بر مدرسه، خودکارآمدی تحصیلی و حمایت اجتماعی دانش آموزان متوسطه استان لرستان می باشد، پژوهش از نوع توصیفی به روش همبستگی و جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانش آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه دوره اول و دوم استان لرستان در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ (۱۲۸۱۶۳ نفر) می باشند که از

طریق روش نمونه‌گیری تصادفی طبقه‌ای انتخاب شدند، حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران ۴۰۰ نفر انتخاب شد، جهت سنجش متغیرهای تحقیق از پرسشنامه‌های فرسودگی تحصیلی برسوه (Borso ۱۹۷۸)، حمایت اجتماعی فیلیپس (۱۹۸۶)، خودکارآمدی تحصیلی جیک و مورگان (۱۹۹۹) و جو حاکم بر مدارس هالپین و کرافت استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون t و مدل معادله ساختاری SEM استفاده گردید. جهت تعیین برازش مدل بر اساس متغیرهای فرضی در پژوهش با استفاده از نرم‌افزار disrel، ابتدا رابطه متغیرها با مؤلفه‌های خود موردبررسی قرار گرفتند و سپس رابطه متغیرها و مؤلفه‌های آن‌ها با فرسودگی تحصیلی و مؤلفه‌های آن موردبررسی قرار گرفتند، هماهنگ با فرضیه‌های مورد مطالعه، نتایج نشان داد مدل پیش‌بینی‌شده برای فرسودگی تحصیلی دارای برازش خوبی می‌باشد (برازش ۹۳ تا ۹۷)، همچنین نتایج نشان داد که بین جو حاکم بر مدرسه و فرسودگی تحصیلی رابطه منفی و معناداری وجود دارد، بین خودکارآمدی و فرسودگی تحصیلی رابطه منفی معناداری وجود دارد، بین حمایت اجتماعی و فرسودگی رابطه منفی معناداری وجود دارد. نتایج نشان داد که فرسودگی تحصیلی در پسران بیشتر از دختران است. تفاوت معناداری بین فرسودگی در دوره‌های تحصیلی متوسطه اول و دوم وجود ندارد.

کلیدواژه‌ها: فرسودگی تحصیلی، جو حاکم بر مدرسه، خودکارآمدی، حمایت اجتماعی

مقدمه

مکان‌های آموزشی به عنوان محل کار یادگیرندگان محسوب می‌شوند، هرچند یادگیرندگان در موقعیت‌های آموزشی به عنوان کارمند کار نمی‌کنند، اما از دیدگاه روانشناختی، فعالیت‌های آموزشی و درسی آن‌ها را می‌توان به عنوان یک «کار» در نظر گرفت سالملا - آرو و همکاران^۱، (۲۰۰۸ به نقل از بهروزی و همکاران، سال ۱۳۹۱). فرسودگی در موقعیت‌های آموزشی به عنوان احساس خستگی به خاطر تقاضا و الزامات تحصیلی (خستگی^۲)، داشتن یک حس بدبینانه و بدون علاقه نسبت به مطالب و تکالیف درسی (بی‌علاقگی^۳) و نیز احساس پیشرفت شخصی ضعیف در امور درسی و تحصیلی (خودکارآمدی شخصی کاهش یافته^۴) تعریف می‌شود (ژانگ و همکاران^۵، ۲۰۰۷ به نقل از بهروزی و همکاران، ۱۳۹۱) بر اساس مبانی نظری و تجربی موجود و انجام تحلیل‌های عاملی اکتشافی سه متغیر ۱-حمایت اجتماعی ۲-خودکارآمدی تحصیلی ۳-جو حاکم بر مدرسه تنها عامل‌هایی هستند که تاکنون توانسته‌اند در صد بالایی از واریانس کل فرسودگی را پیش‌بینی نمایند. به‌طورکلی متغیرهای پیش‌بینی کننده فرسودگی تحصیلی به دودسته متغیرهای درونی و متغیرهای بیرونی تقسیم می‌شوند.

1-Salmela-aro

2-EXHAUSTION

3-CYNICISM

4-REDUCED PERSONAL EFFICACY

5-Zhang